

UČESTALOST CERSKOG REZA U RODILIŠTU OPĆE BOLNICE

VIROVITICA

FREQUENCY OF CAESAREAN SECTION IN VIROVITICA GENERAL HOSPITAL MATERNITY WARD

Milica Ivanic, Nives Kolar, Ksenija Mikulčić
Odjel za ginekologiju i porodništvo Opće bolnice Virovitica

Sažetak Cilj rada je prikazati podatke o učestalosti rađanja carskim rezom u rodilištu Opće bolnice Virovitica u razdoblju od 2005. do 2014. godine i usporediti ih s podacima na nivou Republike Hrvatske. U desetogodišnjem razdoblju obavljeno je ukupno 7856 porođaja i napravljeno 1619 carskih rezova, prosječno godišnje 20,6%. Primarni carski rez učinjen je u 58,9%, iterativni u 41,1% trudnica, a onih koje su prethodno rađale carskim rezom, porođaj je dovršen u 13,5% vaginalno. Vidljiv je trend porasta učestalosti carskog reza, prisutnost njegove učestalosti veće od republičkog prosjeka, kao i veća učestalost ponovljenog carskog reza i porođaja dovršenih vaginalno kod roditelja koje su prethodno rađale carskim rezom. Opći trend dovršenja porođaja operativnim putem u stalnom je porastu, kako u svijetu, tako i u nas i Hrvatskoj. Pravilna indikacije za carski rez prema stručnim smjernicama trebala bi smanjiti trend porasta operativnog dovršenja porođaja.

Ključne riječi. carski rez, rodilište Opće bolnice Virovitica

The aim of this study was to display the data on the frequency of births by Caesarean section in the maternity ward of the General Hospital in Virovitica between 2005 and 2014 and compared them with data on the level of the Croatian. In the ten-year period, a total of 7856 births and caesarean sections done in 1619, an average annual 20.6%. The primary cesarean section was made in 58.9%, 41.1% iterative in pregnant women, and those who have previously given birth by caesarean section, the labor was terminated in 13.5% vaginal. A visible trend in the incidence of caesarean section, the presence of the frequency higher than the state average, and a higher incidence of repeat caesarean section and vaginal delivery completed on women who have previously given birth by Caesarean section. The general trend of the completion of delivery operating through a permanent increase, both worldwide and in the US and Croatia. Proper indications for cesarean section to the professional guidelines should reduce the upward trend in the operating completion of delivery.

Uvod i metode

Carski rez često je primjenjivan operativni zahvat u porodništvu, a trend njegovog povećanja prisutan je u svijetu i u nas.

Cilj našeg rada je prikazati podatke o učestalosti rađanja carskim rezom u rodilištu Opće bolnice Virovitica u desetogodišnjem razdoblju od 2005. do 2014. godine i usporediti ih s podacima na nivou Republike Hrvatske.

Podatci o porođajima su prikupljeni iz godišnjih izvještaja rodilišta Opće bolnice Virovitica, kao i statističkih podataka Savjetovanja o perinatalnom mortalitetu u Republici Hrvatskoj iz časopisa Gynaecologia et perinatologia i Službe za javno zdravstvo, Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo Republike Hrvatske za isto razdoblje.(1,2)

Rodilište Opće bolnice Virovitica geografski svrstano je zajedno s rodilištima Bjelovar,

Koprivnica i Pakrac u bolnička rodilišta regije „Bilogora i Podravina“.(1)

Novim prijedlogom Nacionalnog plana razvoja kliničkih bolničkih centara, kliničkih bolnica, klinika i općih bolnica u Republici Hrvatskoj 2014. - 2016. planira se funkcionalna integracija Opće bolnice Virovitica iz Istočne regije i sjeverne regije s Općom bolnicom „Dr. Tomislav Bardek“ Koprivnica iz Središnje.(3)

Rezultati i rasprava

U desetogodišnjem razdoblju od 2005. do 2014. godine u rodilištu Opće bolnice Virovitica obavljeno je ukupno 7856 porođaja. Trend stalnog pada broja porođaja u našem rodilištu u posljednjih pet godina nalazimo i u drugim rodilištima Republike Hrvatskoj uz veće ili manje oscilacije.(1)

U istom razdoblju ukupno je napravljeno 1619 carskih rezova, što je prosječno godišnje 20,6% ukupnog broja porođaja.

U *Tablici 1.* prikazan je broj i postotak porođaja po godinama, kao i porođaja dovršenih carskim rezom, primarnim i iterativnim carskim rezom, te broj i postotak vaginalnih porođaja s ranije učinjenim carskim rezom.

Primarni SC učinjen je u 954 trudnice i čini 58,9% svih carskih rezova, dok je iterativni carski rez učinjen kod 41,1% trudnica.

U 104 (13,5%) trudnica koje su prethodno rađale carskim rezom, porođaj je dovršen vaginalno, uz velike oscilacije po godinama (6,8% 2005. godine do 22,1% 2009. godine).

Postoji određeni pozitivni trend smanjenja učestalosti primarnih carskih rezova po godinama, no porast ukupnog broja operativnog dovršenja porođaja posljedica je porasta iterativnih carskih rezova i roditelja koje su ranije operativno rađala ili imale operacije maternice.

Podaci istraživanja ranijeg desetogodišnjeg razdoblja (1996.-2005. godina) govore o značajno manjoj učestalosti dovršenja porođaja carskim rezom (15,9%), češćem primarnom carskom rezu (64,7%), a time i rjeđem iterativnom, dok je podjednaka učestalost roditelja (14,8%) koje su prethodno rađale carskim rezom, a porod je dovršen vaginalno.(4)

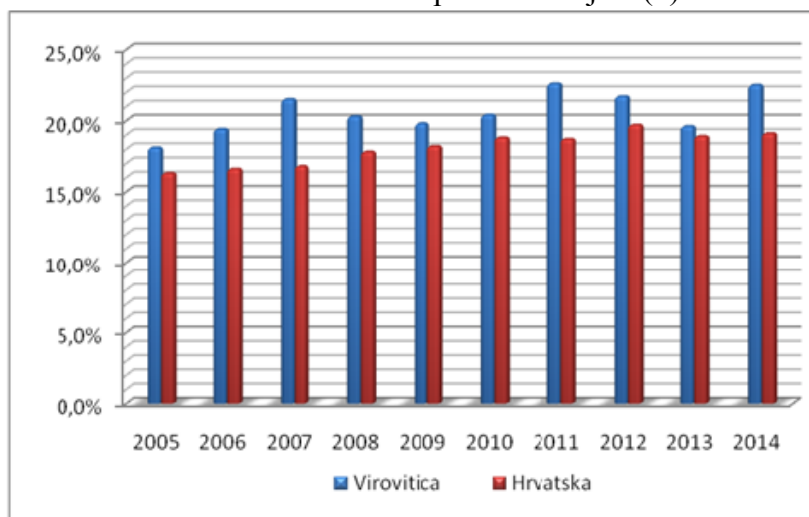
Tablica 1. Porođaji carskim rezom u rodilištu Opće bolnice Virovitica 2005.-2014. godine

Godina	Broj porođaja	Carski rez (%)	Primarni carski rez n (%)	Iterativni carski rez n (%)	Vaginalni porođaj nakon carskog reza n (%)
2005.	860	156 (18,1)	101 (64,7)	55 (35,3)	4 (6,8)
2006.	767	149 (19,4)	97 (65,1)	52 (34,9)	10 (16,1)
2007.	776	167 (21,5)	84 (50,3)	83 (49,7)	16 (16,2)
2008.	814	165 (20,3)	95 (57,6)	70 (42,4)	14 (16,7)
2009.	823	163 (19,8)	110 (67,5)	53 (32,5)	15 (22,1)
2010.	840	171 (20,4)	101 (59,1)	70 (40,9)	7 (9,1)
2011.	791	179 (22,6)	105 (58,7)	74 (41,3)	8 (9,8)
2012.	775	168 (21,7)	94 (56,0)	74 (44,0)	13 (14,9)
2013.	739	145 (19,6)	76 (52,4)	69 (47,6)	9(11,5)
2014.	693	156 (22,5)	91 (58,3)	65 (41,7)	8(11,0)
Ukupno	7878	1619 (20,6)	954 (58,9)	665 (41,1)	104 (13,5)

Na *Slici 1.* prikazana je usporedba učestalosti dovršenih porođaja carskim rezom u rodilištu Opće bolnice Virovitica i rodilištima Republike Hrvatske za razdoblje od 2005. do 2014. godine.

Tijekom godina vidljiv je trend porasta učestalosti carskog reza, kao i prisutnost njegove učestalosti veće od republičkog prosjeka u rodilištu Opće bolnice Virovitica u cijelom razdoblju. Visoka je učestalost i ponovljenog carskog reza u odnosu na republički prosjek, kao i porođaja dovršenih vaginalno kod roditelja koje su prethodno rađale carskim rezom.

Stalni porast učestalosti rađanja carskim rezom nalazimo u rodilištima Republike Hrvatske, a rasponi učestalosti su različiti. Po visokoj učestalosti prednjači privatno rodilište "Podobnik", rodilišta regije Zagreb i Slavonije, dok je niska učestalost rađanja carskim rezom u rodilištima u Koprivnici i Rijeci.(1)

Slika 1. Učestalost porođaja carskim rezom u rodilištu Opće bolnice Virovitica i rodilištima Republike Hrvatske 2005.-2014. godine

Opći trend dovršenja porođaja operativnim putem u stalnom je porastu, kako u svijetu, tako i u Hrvatskoj. Ovaj se trend tumači pravima pacijenata, odnosno voljom roditelja da utječu na odluku o načinu dovršenja porođaja, mogućnosti naplate operativnih postupaka koji nisu stručno opravdani u privatnim rodilištima i povećanim oprezom opstetričke struke vezano uz sve česte tužbe za stručne greške kod trudnica s komplikacijama u porođaju s nepovoljnim perinatalnim ishodom. Pravilno postavljene medicinske indikacije za carski rez prema stručnim smjernicama te nastojanje dovršenja porođaja prirodnim spontanom putem trebao bi smanjiti trend porasta operativnog dovršenja porođaja.

Literatura

1. Đelmiš J, Juras J, Rodin U. Perinatalni mortalitet u Republici Hrvatskoj u 2013. godini Gynaecol Perinatol 2014;23(Suppl. 1):S3-S18.
2. Rodin U, Belić D, Lesjak Z. Izvješće za 2013. Porodi u zdravstvenim ustanovama u Hrvatskoj 2013. godine, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Služba za javno zdravstvo, Zagreb, 2014. http://hzjz.hr/wp-content/uploads/2014/08/Porodi_2013.pdf
3. Nacionalni plan razvoja kliničkih bolničkih centara, kliničkih bolnica, klinika i općih bolnica u Republici Hrvatskoj 2014.-2016. *Prijedlog, 2014.* http://www.zdravlje.hr/zakonodavstvo/savjetovanje_sa_zainteresiranom_javnoscju/arhiva/nacionalni_plan_razvoja_klinickih_bolnickih_centara_klinickih_bolnica_klinika_i_opcih_bolnica_u_rh_2014_2016
4. Šegregur J. Perinatalni pokazatelji rodilišta Opće bolnice Virovitica u razdoblju od 1997.-2006. godine. Gynaecol Perinatol 2007;16(3):151-156.